

Innst. S. nr. 284

(2007–2008)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

St.prp. nr. 58 (2007–2008)

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til endring av IMF's statutter for å utvide organisasjonens investeringsmandat og for å gjennomføre en reform av kvoter og stemmerett, og om samtykke til en økning av Norges kvote i IMF

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Det internasjonale valufondet (International Monetary Fund, forkortet IMF) har 185 medlemsland og er en sentral aktør i det internasjonale økonomiske samarbeidet. IMF er en selvstyrende institusjon under FN-paraplyen. IMF har et hovedansvar for å fremme stabiliteten i det internasjonale monetære systemet og er et forum for internasjonalt samarbeid om penge- og valutapolitiske spørsmål.

Virksomheten til IMF er konsentrert om tre hovedaktiviteter: Forebygge kriser ved å overvåke økonomien i medlemslandene, låne til land som har betalingsbalanseproblemer eller er i krisesituasjoner, og gi teknisk assistanse. Sammen med Verdensbanken spiller IMF en viktig rolle i arbeidet for å lette gjeldsbetalingene for fattige land, sette dem bedre i stand til å bekjempe fattigdom og realisere FNs tusenårs mål.

Det daglige arbeidet i IMF ledes av et styre der styremedlemmene representerer medlemslandene. Norge inngår i en felles valgkrets for de nordisk-baltiske landene, som har en felles styrerepresentant. IMF's høyeste organ er guvernørrådet, der alle medlemslandene deltar med hver sin representant (guvernør). Sentralbanksjefen er guvernør for Norge, mens departementsråden i Finansdepartementet er viseguvernør.

IMF er inne i en fase med til dels store endringer i virksomheten. Nedgangen i utlån de siste årene har gitt et stort underskudd. Konsolideringen av den finansielle situasjonen har åpnet for en gjennomgang av IMF's oppgaver på flere områder. Styret har vedtatt nedbemanning og budsjettkutt, og IMF arbeider med å få på plass en ny inntektsmodell. Videre skjer det endringer i styresettet til IMF gjennom en pågående reform av kvoter og stemmerett. Reformene vil være viktige for IMF's legitimitet og evne til å fylle sin rolle. Hovedpunktene i reformene er også omtalt i Kredittmeldinga 2007, St.meld. nr. 19 (2007–2008), sammen med en bredere omtale av virksomheten til IMF.

I proposisjonen tilrår Regjeringen at Stortinget gir sitt samtykke til at Norge slutter seg til to endringer i IMF's statutter (Articles of Agreement), samt til en økning av Norges kvote i IMF. Den ene statuttendringen er knyttet til reformen av kvoter og stemmerett i IMF og er omtalt i kapittel 2 i proposisjonen sammen med en tilhørende økning i medlemslandenes kvoter. Den andre statuttendringen er knyttet til en ny inntektsmodell for å sikre IMF tilstrekkelige driftsmidler og er omtalt i proposisjonens kapittel 3. Kapittel 4 i proposisjonen omtaler økonomiske og administrative konsekvenser av disse endringene. Proposisjonens vedlegg 1 og 3 gjengir de fullstendige forslagene til endringer i IMF's statutter, mens vedlegg 2 gir en oversikt over medlemslandenes nåværende og foreslåtte kvoter og stemmevekter i IMF.

Det vises til proposisjonen for nærmere omtale.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Marianne Aasen Agdestein, Alf E. Jakobsen, Torgeir Micaelsen, lederen Reidar Sandal, Eirin Kristin

Sund og Tom Rune Thorvaldsen, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, Ulf Leirstein, Jørund Rytman og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Svein Flåtten, Michael Momyr og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Berge og Morten Drægni, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, fra Senterpartiet, Hilde Grønhojd, og fra Venstre, Lars Sponheim, viser til de respektive merknader om Det internasjonale valutafondet (IMF) i Innst. S. nr. 274 (2007–2008), jf. St.meld. nr. 19 (2007–2008) Kredittmeldinga 2007.

Komiteen viser til de foreslåtte endringsforslagene av IMF's statutter. Dette vil innebære en utvidelse av organisasjonens investeringsmandat og gjennomføring av en reform når det gjelder kvoter og stemmerett. Videre vedrører saken et samtykke til en økning av Norges kvote i IMF.

Komiteen viser videre til at de fremlagte forslag er basert på forhandlinger som har funnet sted innenfor organisasjonen, og således må man betrakte forslagene som omforent. Reform av internasjonale organisasjoner er en svært krevende prosess. Komiteen er derfor godt fornøyd med at IMF gjennom disse endringsforslagene viser vilje til å reformere strukturen, og omstruktureringen innebærer at IMF med dette vil være den første organisasjonen under FN-paraplyen som gjennomfører omfattende endringer i styresett som ble etablert etter andre verdenskrig.

Komiteen viser til at Norge gjentatte ganger har tatt til orde for reformer innen IMF, og det må derfor konstateres at denne omstruktureringen viser at Norge har fått til dels medhold internt.

Reformen er fremmet som en pakke, og vil først tre i kraft når statuttendringene er ratifisert av medlemsland som samlet har tilstrekkelig stemmevekt, det vil si minst 60 pst. av medlemslandene med minst 85 pst. av stemmevekten. Komiteen påpeker der-

for at dette gir lite handlingsrom for å fremme eventuelle øvrige endringer om omstrukturering på nåværende tidspunkt i prosessen. Komiteen anser derfor at de foreslåtte endringer knyttet til statuttene er et viktig skritt på veien for en nødvendig reformering av IMF, og vil således anbefale at Stortinget slutter seg til de fremlagte statuttendringer. Komiteen vil allikevel påpeke at reformprosessen knyttet til IMF må fortsette.

Komiteen viser også til at IMF har satt i gang arbeid med å bedre den finansielle situasjonen i organisasjonen. Inkludert i dette arbeidet er da også å få på plass en ny inntektsmodell. Komiteen vil påpeke at det er viktig at IMF kontinuerlig vurderer sine kostnader og utvikling, og ser på effektiviserende tiltak.

Komiteen støtter forslaget om å utvide IMF's investeringsmandat, da dette trolig vil øke avkastningen og vil spre risikoen på flere instrumenter. Komiteen viser også til at Norges Bank i sin vurdering av den foreslåtte kvoteøkningen påpeker at dette ikke vil påvirke avkastningen på valutareservene vesentlig.

Komiteen vil på denne bakgrunn anbefale at Stortinget slutter seg til, som foreslått, artikkelendringene i statuttene til IMF og en økning av Norges kvote i IMF.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget gir samtykke til endring av IMF's statutter for å utvide organisasjonens investeringsmandat og for å gjennomføre en reform av kvoter og stemmerett, og gir samtykke til en økning av Norges kvote i IMF.

Oslo, i finanskomiteen, den 5. juni 2008

Reidar Sandal

leder

Ulf Leirstein

ordfører